

ALLERLEI.Roek komt als broedvogel in West-Nederland nauwelijks meer voor.

De stand van de Roek is in ons land de afgelopen 25 jaar met 80% achteruit gegaan. Ten westen van de lijn Amsterdam-Breda is de Roek als broedvogel praktisch geheel verdwenen. Dit signaleert H.R. Feijen in een uitvoerig artikel over het voedsel, het voorkomen en de achteruitgang van de Roek in R.I.N.- mededeling nr. 139, tevens gepubliceerd in Limosa, 49e jaargang aflevering 1-2.

In Zeeland is de Roek als broedvogel geheel verdwenen. In Noord-Holland bestaat alleen nog de kolonie in het Naardermeer en werden twee nesten geteld in Ankeveen. In Zuid-Holland, waar vroeger veel roeken hebben gebroed, is de roek eveneens bijna geheel verdwenen. Slechts in enkele streken in het oosten van ons land komt de Roek thans nog enigszins talrijk voor.

Feijen stelt dat de achteruitgang in ons land zeker voor een belangrijk deel is te wijten aan vervolgingen. Het speciaal in de broedtijd geconcentreerde afschot en de verstoring hebben een funeste invloed gehad op de roekenstand, temeer daar de Roek slechts een gering reproductievermogen heeft. Ook vergiftiging en het kappen van bomen hebben bijgedragen tot vermindering van de roekenstand.

In verband met het voedsel van de Roek, waarover hij in het artikel uitvoerige gegevens verstrekt, is bij Feijen sterk de vraag gerezen of er wel doorslaggevende redenen voor bestrijding van de Roek bestaan. Het tegendeel van schadelijk zijn voor de landbouw acht hij zelfs niet onwaarschijnlijk.

Hij is van mening dat, gezien de achteruitgang, zijn kwetsbaarheid (kolonievogel en gering reproductievermogen) en zijn uiterst twijfelachtige schadelijkheid de huidige wettelijke status van de Roek opnieuw bekeken dient te worden.

Ook rondom Haarlem sterke achteruitgang van Kerkuilenstand.

Het aantal broedparen van de Kerkuil in en rondom Haarlem is de afgelopen tien jaar sterk gedaald. Het liep terug van 8 à 10 paar in 1963 tot 1 à 3 paar in 'topjaren' thans.

Dit ontleen we aan een uitvoerig artikel over de 'Kerkuilenstand in Nederland' van S. Braaksma en O. de Bruyn in 'Limosa', 49e jaargang nr. 3. Hierin wordt geconstateerd dat de broedvogelstand van de Kerkuil in ons land een sterke schommeling onderhevig is. Deze schommelingen hangen samen met fluctuaties in de prooidierenstand en met klimaatsfactoren. In een jaar met veel kleine zoogdieren ('topjaar') kan het aantal broedende kerkuilen twee tot driemaal zo hoog zijn als in een volgend jaar met weinig kleine zoogdieren (dal-jaar). In zeer strenge winters vindt onder Kerkuilen een zeer hoge sterfte plaats ten gevolge van voedselgebrek.

Mede op basis van vroegere gegevens, schatten Braaksma en De Bruyn dat vóór de strenge winter van 1962-'63 minimaal 3500 broedparen in topjaren in ons land voorkwamen. Voor het topjaar 1972 taxeren zij het aantal paren in ons land op nog naar 300 à 500 en voor het daljaar 1973 slechts op 150-250.

De achteruitgang is het sterkst geweest in het noorden en westen van ons land. In Noord-Holland huisden volgens opgave van Zonddijk e.a. rond 1971 nog 25 à 30 broedparen ten noorden van het Noordzeekanaal.

Thans zijn er nog maar enkele paren. In de Haarlemmermeer plachten Kerk-
uilen vroeger in tal van boerderijen te broeden, maar in 1969 huisde er
volgens Bloenendaal nog maar één paar in dit gebied. Uit eigen waarneming
weten wij dat in ieder geval tot 1974 een paar Kerkuilen broedde in een
boerdeij langs de IJweg onder de gemeente Nieuw-Vennep. Sindsdien is niets
meer van broedgevallen vernomen.

Braaksma en De Bruyn komen in hun artikel tot de conclusie, dat de Kerk-
uilen in ons land alleen maar overlevingskansen hebben als zij zoveel
mogelijk worden beschermd. Zij pleiten in dit verband voor een effectie-
ve propaganda, een prepareerverbod voor andere dan wetenschappelijke
doeleinden, het gebruik van bestrijdingsmiddelen die gegarandeerd on-
schadelijk zijn voor predatoren van knaagdieren, het handhaven of op-
voeren van de stand van kleine zoogdieren in natuurreservaten, het behoud
van heggen en houtwallen, het behoud van huidige broedplaatsen en het
aanbrengen van nieuwe broedkasten, het handhaven van een premieregeling
voor geslaagde broedgevallen, het bijvoeren van Kerkuilen in strenge
winters en het zo min mogelijk storen van Kerkuilen op hun broedplaatsen.

Dieren vergiftigd.

Op tal van plaatsen in de noord- en oost Achterhoek zijn dode vogels ge-
vonden die het zeer giftige landbouwvergif paration binnen hebben gekre-
gen. Het gif wordt de laatste weken op ruime schaal gespoten op weilanden
en sportvelden. Ook zijn tot nu toe drie dode katten gemeld die moeten
zijn gestorven na het eten van vergiftigde muizen. Plaatselijke vogel-
werkgroepen hebben dode vogels voor onderzoek opgestuurd naar het
centraal dierengeneeskundig instituut in Doorn.

De laatste weken is op gronden intensief met parathion gewerkt om de
abnormale plaag van enelten (larven van de langpootnug) te bestrijden.
De dit jaar in zeer grote hoeveelheden voorkomende larven berokkenen
schade aan het gras.